ROLNIK

Bezpłatny dodatek — wychodzi co tydzień.

Rok 1 **CHOJNICE, dnia 14-go sierpnia 1924 r.** **Nr. 20**

Przemysł niemiecki a przemysł powojenny polski w oświetleniu Niemca.

Na dworcu w Zbąszyniu spotkałem się z jednym z przedstawicieli, wielkich banków berlińskich, z którym miałem do załatwienia pewien interes. Po załatwieniu tegoż — gdy mieliśmy jeszcze kilka godzin czasu zaczęliśmy rozmawiać o położeniu obecnem przemysłu niemieckiego o widokach na przyszłość, gdy ostatecznie konferencja londyńska zakończy się, przyjmując z temi lub owemi zmianami plan Davesa, słowem gdy jaki taki nastąpi narazie pokój gospodarczy w Europie.

— Chcesz pan, żebym był otwarty — odpowiedział mi mój interlokutor, to powiem panu jak myślę. Nie jestem żadnym politykiem, patrzę na to co się obecnie dzieje ze stanowiska finansisty. Byłem przed kilku tygodniami w Anglji, gdzie zwiedziłem wystawę w Wimble — uniesiony zostałem jej organizacją a szczególniej jej wystawą kolonji. Wielka Brytanja zorganizowała je świetnie — a szkoda dla cywilizacji świata, gdyby je utraciła Francja i Niemcy nie miały najmniejszego zmysłu do utrwalenia swego zaufania w kolonjach i dla tego pierwsi nawet bez wojny, prędzej czy później ci byliby je utracili, Francja zaś podzieli los ich być może już w najkrótszym czasie. Sprowadzenie Marokańczyków ze strony Francji do obwodu Ruhry nie świadczy mądrze o zadaniach cywilizacyjnych; w obwodach przez Anglików obsadzonych u nas niema „dzikich".

Ale mniejsza z tem, tak w Anglji, jak i we Francji, gdzie również przez kilka dni bawiłem, utrwalo się przekonanie, że lud (Volk) pragnie powrotu do normalnych stosunków, ogół żąda spokoju, w Anglji zdanie to utrwaliło się, we Francji utrwala się, a za rok podąży za Anglją. Interes gospodarczy rządzi światem, a nie nienawiści rasowe.

Na tem tle należy rozpatrywać nasze stosunki i warunki gospodarcze. Przemysł niemiecki skonsolidował się; setki tysięcy ludzi inteligentnych, których pożerał militaryzm, przerzuciły się do przemysłu. Jesteśmy zastąpieni już we wszystkich częściach świata. Nasi inżynierowie, chemicy itd. poobejmowali stanowiska odpowiednie za granicą, o ile ich pozyskać nie mogli w kraju. Nasze zakłady fabryczne we wszystkich branżach pracują intensywnie, a wyroby nasze są bezwarunkowo najtaniej się kalkulujące, niż w innych częściach świata (Erdkugel). Wiedzą o tem Anglicy i gdy zakończy się konferencja londyńska, przystąpimy z nimi wspólnie do tworzenia wielkich koncernów, dyktujących ceny — z pominięciem Ameryki. W Rosji mamy grunt dokładnie zbadany i przygotowany; kapitały nasze i angielskie wystarczą nam. A bez nas Rosja istnieć nie może. Już obecnie pozyskaliśmy cenne koncesje w Rosji na zakładanie fabryk, badania terenów uprawy gruntów itd. Interes Anglji, Niemiec i Rosji wymaga spokoju. Ta garść narodowców niemieckich, burzycieli, którąby chciała zakłócić pokój Europy będzie bezwarunkowo pokonana — dla nas i dla Anglji istnieje tylko interes gospodarczy na długi przeciąg lat

Konferencja lodyńska narzuci nam ciężkie warunki — bardzo ciężkie, ale pomyślne zakończenie jej pozwoli nam odtetchnąć i zebrać siły w tej ciężkiej walce, tem więcej, że mamy zapewnioną pomoc banków angielskich i amerykańskich — działających tylko w swym własnym interesie.

Pomówmy teraz o przemyśle polskim. Zakładaliście fabryki bez celu i planu: Nie mieliście ani odpowiednich kierowników, ani fachowców, ani odpowiednio rentujących się rynków zbytu. Produkowaliście drogo i nieudolnie, konkurencja zagraniczna was zabije, całe szeregi fabryk, gdy tylko stosunki się unormują, znikną z powierzchni jak domki z kart stawiane przez dzieci. Do banków berlińskich zgłaszają się dyrektorzy waszych towarzystw akcyjnych, z prośbą o pomoc. Podkładki jednak były tak marne, że tylko w dwu wypadkach udzielono — o ile wiem pożyczki, — które w lipcu w dniach płatności nie były honorowane. Prowadzimy dokładną statystykę waszych towarzystw akcyjnych powojennych i jestem przekonany, że najmniej połowa z nich jest skazana na zagładę, przy zupełnej lub znacznej stracie kapitału akcyjnego! Winę w pierwszym rzędzie ponoszą wasze banki, które w chęci (Wucht) zarobku, tworzyły towarzystwa nie mające prawa istnienia. O innych korzyściach towarzyszących zakładaniom towarzystw nie mówię — gdyż i pan z pewnością o nich jesteś poinformowany.

W każdym razie mogę panu powiedzieć, tak my jak i dalsza zagranica o stosunkach panujących w waszych towarzystwach akcyjnych jest lepiej niż myślicie powiadomiona i na pomoc z jej strony liczyć nie możecie.

Pociąg do Berlina odchodził, pożegnałem się z moim znajomym i w duszy przyznałem mu po części słuszność, w sprawie naszych towarzystw akcyjnych powojennych, gdyż dnia następnego dowiedziałem się, iż jeden z dyrektorów pewnego towarzystwa akcyjnego, hołdując Bashusowi i Wenerze, nie tylko nie mógł odpłacić procentu od weksli ale nawet zmusił rzeczony bank do wyłożenia stempla od weksla, a książkowemu swemu nie wypłacił pensji za dwa miesiące, pomimo to, że prawie tę samą sumę miał przy sobie „prywatnie" i puścił je zapewne w wesołem gronie! Indywiduum to winno dawno zajmować miejsce w kryminalne — gdyby nie zbytnia „łagodność" pewnego dyrektora banku.

Wystawa drobiu, gołębi i królików we Lwowie.

Podczas IV Targów Wschodnich, które się odbędą we Lwowie w czasie od 5 — 15 września 1924 odbędzie się 4 dniowy w dniach od 5 8 — września Targ hodowlany drobiu, gołębi i królików, połączony z premjowaniem okazów, a więc ma'ący charakter Wystawy. Wystawa odbędzie się w pawilonie wypo

sażonym w odpowiednie, nowozbudowane klatki. Z wystawą drobiu etc. połączoną jest wystawa maszyn i narzędzi używanych w hodowli drobiu futerek królicznych, demonstracja sposobów pakowania jaj i t. d. Na wystawę przyjmowane będą stadka złożone przy najmniej z jednego samca i jednej samicy danego gatunku i rasy drobiu, gołębi i królików i ptactwa ozdobnego (łabędzie, pawie, dzikie kaczki). Komitet Wystawy poczyni starania o zyskanie nagród i dyplomów honorowych oraz listów pochwalnych u Rządu i Centralnych Organizacji rolniczych nadto Komitet Wydziału Wykonawczego Wystawy rolniczej przyznał własne dyplomy honorowe przeznaczone na odznaczenie dla hodowców, których eksponaty zostaną wyróżnione przez sędziów Wystawy. Komitet Wystawy donosząc o tem zwraca się za naszym pośrednictwem z gorącem wezwaniem do hodowców o wzięcie licznego udziału w Wystawie, zapewniając, że dołoży wszelkich starań, ażeby eksponaty nadesłane zostały należycie pomieszczone i dozorowane. Zarazem prosi Komitet Wystawy o nadesłanie na Wystawę pospolitych kur krajowych dobranych w jednolite stadka pod względem budowy, kształtu i upierzenia. W ten sposób zamierza Komitet dać inicjatywę do rozpoczęcia prac nad uszlachtnieniem i wyodrębieniem w ustalone rasy przeróżnych typów naszych rodzimych kur, które jako produkta naszej gleby i klimatu stanowią niewątpliwie znakomity materjał na utworzenie kilku własnych szlachetnych ras kur, których poza Zielononóżkami i Antokolkami nie posiadamy. Owe pospolite kury krajowe, wśród których znajduje się mnogość najróżnorodniejszych pięknych typów o najrozmaitszej budowie w zroście, cerach zewnętrznych, upierzenia etc. będą mogły stanowić barwny i pouczający obraz o różnorodności żyjących u nas kur rodzimych, chodzi tylko o to, by nadesłane były na Wystawę w stadkach jednolitych zupełnie co do wyglądu a więc np. białe żółtonogie zupełnie do siebie podobne pod każdym względem i bez domieszki kur ras zagranicznych, to samo dotyczy czarnych, siemieniatych, czerwonych, czubatych, etc. Kury te znajdą niewątpliwie licznych nabywców i będą premjowane na równi z kurami ras szlachetnych krajowych i obcych. Przewodnictwo Komitetu Wystawy Drobiu na IV Targach Wschodnich objął prof Dr. Karol Malsburg a nazwisko tego uczonego jak również jego współpracowników w osobach redaktora Józefa Victoriniego, pp. Jadwigi Langerowej, Wiktora Kołodzieja, Leopolda Wiśniewskiego i w. i. wybitnych hodowców pozwala rokować, że przy poparciu hodowców Wystawa będzie miała zapewnione powodzenie i osiągnie swój cel. Członkowie jury uproszeni w grono wybitnych znawców z wszystkich dzielnic Polski zapewnili już swój udział w rozpatrywaniu eksponatów tak, że przygotowania organizacyjne należy uważać za ukończone i oczekiwać trzeba tylko czynnego udziału wystawców z całego Państwa, ażeby Wystawa została należycie obesłana. Termin zgłoszenia eksponatów został przedłużony do 15 sierpnia 1924. Zgłoszenia po deklaracje na udział w Wystawie i o jej regulamin należy nadsyłać pod adresem:

Komitet Wystawy Rolniczej we Lwowie,

Kopernika 24.

Rozmaitości.

Jaki jest najlepszy środek przeciw mączniakowi (pleśni) na agreście? Najlepszy środek przeciw mączniakowi na agreście jest skrapianie krzaków rozczynem wątroby siarczanej, w stosunku 25 gramów na 50 litrów wody. Spryskać należy tą cieszą 2 — 3 razy wśród lata.

Usychanie krzaków malin. Powodem usychania malin jest gąsienica Sesia hylaeiformis, która przy szyjce korzeniowej podgryza łodygi i wżera się w środek tychże.

Skoro spostrzeżemy, że łodygi zaczynają więdnąć i usychać, należy je wyrwać i spalić, ażeby nie przenosiła się na dalsze krzewy.

Przestroga dla rolników Istnieją przepisy, według których stogi zboża, słomy, siana itd. muszą być oddalone:

a) od budynków wszelkiego rodzaju i składów drzewa i węgli przynajmniej 30 metrów.

b) od kolei żelaznych, przynajmniej 40 mtr;

c) od publicznych dróg i placów przynajmniej 15 metrów;

d) od lasów wszelkiego rodzaju przynajmniej 80 metrów.

Grupy stogów, obejmujące więcej niż 5000 mtr. sześciennych, są niedopuszczalne. Stogi takie mogą być ustawione w oddaleniu najmniej do 30 mtr. w każdym kierunku od siebie.

Przy mniejszych ilościach i przechowaniu przejściowem mogą być wyż. wymienione oddalenia zmniejszone do połowy, przez miejscowe władze policyjne Jako przejściowy uważą się czas przechowania najwyżej czterotygodniowy.

Kto tych przepisów nie przestrzega naraża się na dotkliwe kary i koszta usunięcia stogów.

O wywóz ziemniaków Ministerstwo Rolnictwa wniosło na Komitet Rady Ministrów propozycje skreślenia ziemniaków z listy towarów, zakazanych do wywozu, oraz zniżki taryf kolejowych na ziemniaki kierowane do Górnego Śląska. Wniosek Ministerstwa Rolnictwa motywowany jest znacznym wzrostem produkcji ziemniaków w kraju, wobec czego pożądany jest eksport produktu tego przy równoczesnem zniżeniu cen na rynku wewnętrznym, zwłaszcza w ośrodkach przemysłowych.

Siew pszenicy. W celu zapewnienia sobie plonu pszenicy po wyce rolę zasilić należy 60 funt, azotniaku na 2 tygodnie przed siewem, a przed samym siewem 1 ctr. superfosfatu i 50 funt. soli potasowej 40 proc. Po 2 letniem koniczynisku uda się pszenica, jeżeli ją zasili się 1 ctr. superfosfatu przed siewem, a gdyby na wiosnę okazała się rzadka, to przed broną wiosenną rozsypać równo pół centnara saletry chiliskiej.

W sprawie opłat wywozowych. Opłaty wywozowe od otrąb jęczmiennych mają być całkowicie zniesione. Opłaty od otrąb żytnich mają ulec zniżce z 10 zł. od tony do 5 zł. Zniżka ta przy wywozie udzielana będzie tylko tym młynom, które wydatnie obniżą cenę mąki na rynku wewnętrznym. Dokonana niedawno zniżka cen mąki od 27 groszy za 1 kg. nie jest uważana w kołach rządowych za ostateczną. Dalsza zniżka ceny jest konieczna i możliwa.

Urodzaj buraków Według utrzymanych przez Ministerjum Rolnictwa wiadomości, tegoroczny urodzaj na buraki zapowiada się niebywale korzystnie. W związku z tem kampanja cukrownicza przy pomyślnych warunkach robocizny, jeżeli te nie zawiodą, zakończy się znaczną zniżką ceny cukru. Zdolność eksportowa naszego cukru wskutek tego pokaźnie się polepszy.

Redaktor odpowiedzialny: w z. Dyonizy Kowalski.

Drukiem i nakładem Drukarni „Dziennika Pomorskiego" w Chojnicach.